εκπαιδευτήρια ΠΑΝΟΥ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Μάθημα : ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
Ημερομηνία : ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΜΑΙΟΥ 2019
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΜΠΑΛΑΜΠΑΝΗ ΑΝΔΡΙΑΝΑ

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2019-2020

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ - ΘΕΜΑΤΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ

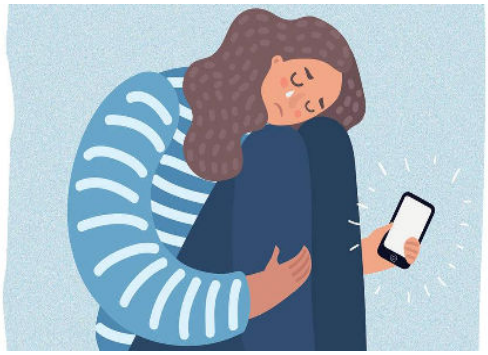

Οι έφηβοι στα ψηφιακά δίχτυα της κατάθλιψης

Ο Μανώλης Ανδριωτάκης είναι δημοσιογράφος και συγγραφέας. Από τις εκδόσεις Κριτική κυκλοφορεί το τελευταίο του μυθιστόρημα «Ο αλγόριθμος της σοφίας». Γράφει το παρακάτω άρθρο με αφορμή τα δύο βιβλία συγγραφέων που βάζουν στο μικροσκόπιο τις συμπεριφορές των εφήβων, διαπιστώνοντας σημαντικές μεταβολές από τη στιγμή που τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τα έξυπνα κινητά μπήκαν στις ζωές μας.

Δύο ερευνητικά βιβλία, το ένα επιστημονικό και το άλλο δημοσιογραφικό, βάζουν στο μικροσκόπιο τη ζωή των εφήβων στις ΗΠΑ και αποκαλύπτουν μια έντονα ανησυχητική εικόνα. Η **ευρεία** χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης οδηγεί αυξανόμενα τους εφήβους, και ειδικότερα τα νέα κορίτσια, στην κατάθλιψη.

Η Τζιν Τουένγκ (JeanTwenge) είναι μία από τις πλέον γνωστές ερευνήτριες ψυχολόγους στις ΗΠΑ. Έχει ειδικευθεί σε ένα είδος «γενεακής» ψυχολογίας, γράφοντας βιβλία για τη «γενιά του εγώ» και για την «επιδημία» του ναρκισσισμού[1] στις ΗΠΑ. Στο βιβλίο της **«iGen, η γενιά του Internet. Γιατί τα σημερινά παιδιά είναι λιγότερο επαναστάτες, περισσότερο ανεκτικά, λιγότερο ευτυχισμένα –και εντελώς απροετοίμαστα για την ενήλικη ζωή– και τι σημαίνει αυτό για εμάς τους υπόλοιπους»**, που μόλις κυκλοφόρησε στα ελληνικά από τις εκδόσεις Κλειδάριθμος σε μετάφραση του Νίκου Ρούσσου, επικαλείται τα δεδομένα τεσσάρων ερευνών που βρίσκονται σε εξέλιξη και διεξάγονται στις ΗΠΑ από το 1960 κι έπειτα, σε 11 εκατομμύρια Αμερικανούς. Με άλλα λόγια, η έρευνά της δύσκολα μπορεί να αμφισβητηθεί.

Η Τουένγκ μιλάει για τα παιδιά που γεννήθηκαν απ' το 1995 έως το 2012, για τη γενιά του Διαδικτύου και του έξυπνου κινητού τηλεφώνου, την αποκαλούμενη και «iGen». Στην έρευνα καταγράφονται μερικά πολύ θετικά ευρήματα: τα παιδιά παρουσιάζουν μεγαλύτερη ανεκτικότητα στο διαφορετικό, είναι πιο ανεξάρτητα στην πολιτική τους σκέψη και, γενικότερα, λιγότερο φανατισμένα.

Τα καλά όμως τελειώνουν εδώ. Στο μεγαλύτερο μέρος τους τα δεδομένα αποκαλύπτουν μια πολύ ανησυχητική εικόνα, τόσο για το παρόν όσο και το μέλλον συνολικά. «Αν μια δραστηριότητα περιλαμβάνει κάποια οθόνη συνδέεται με λιγότερη χαρά και περισσότερη θλίψη», γράφει η Τουένγκ, και οι σημερινοί υπερδικτυωμένοι έφηβοι των ΗΠΑ εκτός από το ότι εμφανίζονται λιγότερο επαναστατημένοι και ανώριμοι, επιβεβαιώνουν περίτρανα την ψυχολόγο, εμφανίζοντας έντονα τα συμπτώματα μιας γενιάς σε κατάθλιψη.

Η έρευνα της Τουένγκ καταγράφει ότι τα τελευταία χρόνια οι εισαγωγές εφήβων με σοβαρά συμπτώματα κατάθλιψης σε κλινικές ανά τις ΗΠΑ έχουν αυξηθεί κατακόρυφα. Το 2008, οι διαγνώσεις κοριτσιών με σοβαρά συμπτώματα κατάθλιψης ήταν 16%, ενώ το 2015 παραπάνω από 26%.

Σύμφωνα με την ψυχολόγο και συγγραφέα, το 2007 ήταν πραγματικά το annushorribilis[2]: τα παιδιά με σοβαρά συμπτώματα άρχισαν τότε πραγματικά να πολλαπλασιάζονται. Τι συμβαίνει το 2007; Η εμφάνιση του iPhone.

Η Τουένγκ γράφει ότι μπορεί να μην υπάρχει αιτιώδης **συνάφεια**, αλλά υπάρχει σίγουρα συσχετισμός. Είναι τόσο ακραία η αύξηση της κατάθλιψης σε αυτές τις ηλικίες, που όσο κι αν ψάξει κανείς δεν θα βρει άλλο σημαίνον στοιχείο να υποστηρίξει άλλη υπόθεση. Και το πιο εντυπωσιακό είναι ότι η μεγαλύτερη αύξηση κατάθλιψης παρατηρήθηκε στα κορίτσια. Γιατί ειδικά στα κορίτσια; Η πίεση να εμφανιστούν δημοσίως ισάξιες μεταξύ των άλλων κοριτσιών, η ατέρμονη[3] και άτεγκτη[4] σύγκριση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης- μια ματιά στο Instagram τα λέει όλα- η εργαλειοποίηση του σώματος, η αντικειμενοποίησή του οδηγούν ολοένα και περισσότερα κορίτσια στην κατάθλιψη και σε άλλες διαταραχές που συνδέονται με την εικόνα του εαυτού, από τη βουλιμία μέχρι τον αυτοτραυματισμό.

Ωστόσο, μία ακόμη έρευνα έρχεται να ολοκληρώσει την εικόνα με τρόπο **εκκωφαντικό**. Η δημοσιογράφος Νάνσι Τζο Σέιλς (NancyJoSales) «αλώνισε» το 2016 τις ΗΠΑ και μίλησε με παραπάνω από 400 κορίτσια από 13 έως 19 ετών επιβεβαιώνοντας αυτό που καταγράφουν τα επιστημονικά δεδομένα. Στο σπουδαίο βιβλίο της **«Αμερικανικά κορίτσια. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και οι μυστικές ζωές των εφήβων» (AmericanGirls: SocialMediaandtheSecretLivesofTeenagers, εκδ. Vintage),** βάζει στο μικροσκόπιο τις έφηβες κοπέλες, δίνοντας τον λόγο στις ίδιες και αποκαλύπτοντας τη *σκοτεινή* όψη της χρήσης των socialmedia, ιδίως απ' τα κορίτσια. Οι νεαρές Αμερικανίδες *παραδέχονται* ότι δέχονται μια εκπληκτικά **ασφυκτική** πίεση να φροντίζουν εμμονικά την εμφάνισή τους αλλά και τη συμπεριφορά τους, να αυτοδιαφημίζονται, να κάνουν τα πάντα για την εικονική αποδοχή των άλλων και να «πωλούν» τον εαυτό τους σαν να είναι *διάσημες* μάρκες. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν γίνει για τα περισσότερα κορίτσια μια αδηφάγος[5] online αρένα.

Μάλιστα, στο ρεπορτάζ της η δημοσιογράφος επικαλείται μια έρευνα του 2010, η οποία δείχνει ότι το 92% των παιδιών στην Αμερική έχουν παρουσία στο Διαδίκτυο πριν από τα δύο τους χρόνια, ενώ μία ακόμη δημοσκόπηση δείχνει ότι οι γονείς αναρτούν στο Διαδίκτυο κατά μέσον όρο 1.000 φωτογραφίες των παιδιών τους προτού αυτά κλείσουν τα πέντε πρώτα χρόνια της ζωής τους. «Μεγαλώνουμε τα παιδιά μας να γίνουν ηθοποιοί. Τα παιδιά ξέρουν ότι οι γονείς τους θέλουν να δείχνουν καλά στα socialmedia γι' αυτό και βάζουν τα δυνατά τους να γίνουν καλοί περφόρμερ[6]», ομολογεί μια μητέρα στη δημοσιογράφο. Ελάχιστοι ενήλικες στην έρευνά της αναρωτιούνται τι επίπτωση έχει η υπερδικτύωση στα ίδια τα παιδιά, ποιο είναι το τίμημα όλης αυτής της υπερέκθεσης.

Διαβάζοντας κάποιος προσεκτικά και τις δύο έρευνες συμπεραίνει ότι η κατάθλιψη μπορεί να είναι η **έσχατη** άμυνα των αγνών οργανισμών απέναντι σε αυτό το εικονικό πανηγύρι της στιγμιαίας *επιβράβευσης* και της ματαιοδοξίας. Σίγουρα οι λύσεις δεν είναι εύκολες. Αλλά η Τζο Σέιλς πιστεύει πως πρέπει όλες να ξεκινούν από τη μόρφωση, γι' αυτό και στο τέλος του βιβλίου της προτρέπει: «Κορίτσια, κλείστε τις οθόνες και ανοίξτε τα βιβλία».

---

[1]αυτοθαυμασμός,[2]φρικτό έτος, [3]ατελείωτη, [4]άκαμπτη, αλύγιστη, σκληρή,[5](μεταφορικά) που καταστρέφει ό,τι βρει στο πέρασμά του, [6]εκτελεστής προγράμματος και διασκεδαστής ακροατηρίου

Το άρθρο προέρχεται από την εφημερίδα «Καθημερινή» της Κυριακής (17.03.2019) και είναι ελαφρά διασκευασμένο για της ανάγκες της γραπτής εξέτασης.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΟΜΑΔΑ Α

1. Να χαρακτηρίσετε ως Σωστές ή Λανθασμένες τις παρακάτω προτάσεις σημειώνοντας Σ ή Λ με βάση το παραπάνω κείμενο:

α. Η έρευνα της Τζιν Τουένγκ δεν είναι τόσο αξιόπιστη και μπορεί να αμφισβητηθεί.

β. Σύμφωνα με τα δεδομένα της έρευνας καταγράφονται μόνο θετικά ευρήματα.

γ. Η αύξηση της κατάθλιψης στην εφηβική ηλικία συσχετίζεται σίγουρα με την εμφάνιση των κινητών τηλεφώνων και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

δ. Ελάχιστοι ενήλικες προβληματίζονται για την υπερέκθεση των παιδιών και εφήβων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

ε. Τα συμπτώματα κατάθλιψης έχουν αυξηθεί ανησυχητικά και οι εισαγωγές εφήβων σε κλινικές έχουν αυξηθεί κατακόρυφα.

στ. Σύμφωνα με την ψυχολόγο ερευνήτρια των ΗΠΑ οι έφηβοι εμφανίζονται περισσότερο επαναστατημένοι αλλά λιγότερο ανώριμοι.

ζ. Η δημοσιογράφος Τζο Σέιλς πιστεύει η αντιμετώπιση του προβλήματος είναι πολύ εύκολη και αποτελεσματική, αρκεί να κλείσουν τις οθόνες και να ανοίξουν τα βιβλία.

Μονάδες 14

ΟΜΑΔΑ Β

1. **Να τοποθετήσετε το ρήμα του κειμένου «επικαλείται» σε όλους τους χρόνους διατηρώντας το ίδιο πρόσωπο και τον ίδιο αριθμό.**

Ενεστώτας	
Παρατατικός	
Αόριστος	
Εξακολουθητικός Μέλλοντας	
Συνοπτικός Μέλλοντας	
Συντελεσμένος Μέλλοντας	
Παρακείμενος	
Υπερσυντέλικος	

Μονάδες 4

2. **Να τοποθετήσετε τα παρακάτω ουσιαστικά στις ζητούμενες πτώσεις (μαζί με το άρθρο τους) που υπάρχουν στην παρένθεση.**

Είδος(αιτιατ. πληθ.)	
Όψη(κλητ. πληθ.)	
Γονείς(αιτιατ. ενικού)	
Σώματος(κλητ. ενικού)	
Συμπτώματα (γεν. ενικού)	

Μονάδες 5

3. **Να κλίνετε το επίθετο «ευρεία» στο ουδέτερο γένος και στους δύο αριθμούς (όλους τους δυνατούς τύπους).**

	ΕΝΙΚΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
ΟΝΟΜ.		
ΓΕΝ.		
ΑΙΤΙΑΤ.		
ΚΛΗΤ.		

Μονάδες 4

4. **Στις φράσεις που ακολουθούν να εντοπίσετε τις αντωνυμίες και να αναγνωρίσετε το είδος τους.**
   Α) …να «πωλούν» τον εαυτό τουςσαν να είναι διάσημες μάρκες.
   Β) Τα παιδιά ξέρουν ότι οι γονείς τους θέλουν να δείχνουν καλά...

Γ) …η εργαλειοποίηση του σώματος, […] οδηγούν ολοένα και περισσότερα κορίτσια στην κατάθλιψη και σε άλλες διαταραχές.

Μονάδες 3

ΟΜΑΔΑ Γ

1. **Να εντοπίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις που υπάρχουν μέσα στις παρακάτω περιόδους και να αναφέρετε το είδος τους.**

α. Αν μια δραστηριότητα περιλαμβάνει κάποια οθόνη συνδέεται με λιγότερη χαρά και περισσότερη θλίψη.

β. Η Τουένγκ μιλάει για τα παιδιά που γεννήθηκαν απ' το 1995 έως το 2012.

γ. Η έρευνα της Τουένγκ καταγράφει ότι τα τελευταία χρόνια οι εισαγωγές εφήβων με σοβαρά συμπτώματα κατάθλιψης σε κλινικές ανά τις ΗΠΑ έχουν αυξηθεί κατακόρυφα.

δ. Τα παιδιά με σοβαρά συμπτώματα άρχισαν τότε πραγματικά να πολλαπλασιάζονται.

ε. Και το πιο εντυπωσιακό είναι ότι η μεγαλύτερη αύξηση κατάθλιψης παρατηρήθηκε στα κορίτσια.

στ. Ελάχιστοι ενήλικες στην έρευνά της αναρωτιούνται τι επίπτωση έχει η υπερδικτύωση στα ίδια τα παιδιά.

Μονάδες 6

2. **Να μετατρέψετε την πρόταση που ακολουθεί από ενεργητική σύνταξη σε παθητική, κάνοντας όλες τις απαραίτητες αλλαγές.**

Η ευρεία χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης οδηγεί αυξανόμενα τους εφήβους, και ειδικότερα τα νέα κορίτσια, στην κατάθλιψη.

Μονάδες 3

3. **Να συντάξετε τους παρακάτω υπογραμμισμένους όρους (βρίσκονται υπογραμμισμένοι και στο κείμενο προς διευκόλυνσή σας).**

α. Στο σπουδαίο βιβλίο της […]βάζει στο μικροσκόπιο τις έφηβες κοπέλες, δίνοντας τον λόγο στις ίδιες…

β. …τα παιδιά παρουσιάζουν μεγαλύτερη ανεκτικότητα.

γ. Η πίεση να εμφανιστούν δημοσίως ισάξιες μεταξύ των άλλων κοριτσιών, η ατέρμονη και άτεγκτη σύγκριση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης- μια ματιά στο Instagram τα λέει όλα- η εργαλειοποίηση του σώματος, η αντικειμενοποίησή του οδηγούν ολοένα και περισσότερα κορίτσια στην κατάθλιψη και σε άλλες διαταραχές που συνδέονται με την εικόνα του εαυτού, από τη βουλιμία μέχρι τον αυτοτραυματισμό.

δ. …βάζουν τα δυνατά τους να γίνουν καλοί περφόρμερ.

ε. …εμφανίζοντας έντονα τα συμπτώματα μιας γενιάς σε κατάθλιψη.

Μονάδες 6

ΟΜΑΔΑ Δ

1. **Να γράψετε για κάθε μια από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου μια συνώνυμη στον τύπο που βρίσκονται (οι λέξεις στο κείμενο είναι υπογραμμισμένες και με έντονα γράμματα):ευρεία, εκκωφαντικό, συνάφεια, ασφυκτική, έσχατη**

Μονάδες 5

2. **Για κάθε μια από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου να γράψετε ένα αντώνυμο στον τύπο που βρίσκονται(οι λέξεις στο κείμενο είναι με πλάγια γράμματα):**
   Παραδέχονται, επιβράβευσης, να αμφισβητηθεί, διάσημες, σκοτεινή

Μονάδες 5

3. **Να γράψετε από ένα σύνθετο ουσιαστικό για κάθε μία από τις λέξεις που σας δίνονται**: βιβλίο, λύση, σκέψη, μόρφωση, χρήση.

Μονάδες 5

ΜΕΡΟΣ Β΄

Παραγωγή λόγου

Διαβάσατε σε μια εφημερίδα ένα άρθρο το οποίο καταδικάζει το διαδίκτυο τονίζοντας μόνο τις αρνητικές πλευρές του. Να γράψετε μια επιστολή-απάντηση στην εφημερίδα, υποστηρίζοντας την άποψη ότι το διαδίκτυο έχει και θετικές πλευρές, που με την ορθή χρήση ωφελεί παιδιά και ενήλικες σε κάποιες περιπτώσεις. (Να εκθέσετε 4 τουλάχιστον επιχειρήματα)

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ

- **ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΑ ΔΟΘΟΥΝ ΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΤΟ ΠΑΡΟΝ ΦΥΛΛΑΔΙΟ**
- **ΝΑ ΓΡΑΦΕΤΕ ΣΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΑΣ ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΤΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ**
- **ΝΑ ΜΗ ΓΡΑΨΕΤΕ ΠΟΥΘΕΝΑ ΣΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΑΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΑΣ**

Η Καθηγήτρια — **Μπαλαμπάνη Ανδριάνα**

Ο Διευθυντής — **Γουρδούπης Χρήστος**

ΕΥΧΕΣ ΓΙΑ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!